

Som en Jort skriar och längtar	93
Straffa mig icke Herre	93
Styrek migh Herre Gud och giff godt mod	144
Säl är then öfwertredelsen Förlåten	93
Tigh, Herre, effterlängtar iagh	144
Tigh Herre mild, iagh tacka will	16
Trofaste Gudh och Fader min	144
Wår wäg wij nu oss gifwe på	236
Wäl mig i Ewighet	176
Yttersta dagen nalkas snart	85

Koraldagarna i Växjö.

I slutet av juli samlades ett 40-tal präster och organister, till största delen från Småland, till en »Koralvecka» i Växjö, omfattande tiden 27—30 juli, alltså 4 dagar. För värdskapet stodo »Kyrkosångens vänner» i Växjö stift samt det nygrundade »Laurentius Petri-sällskapet».

Koralveckan började med ett samkväm i Församlingshemmet på måndagkvällen, varvid Komminister G. Stenvall hälsade de närvarande välkomna till stiftsstadens.

Följande dag höll Domkyrkoorganisten G. Arner föredrag om kyrkomusikens olika huvudformer och ledde praktiska övningar i gregoriansk sång. Kyrkoherde A. Blomqvist från Jönköping talade om »Anden och kyrkan». Efter middagsrast fingo deltagarna höra Kyrkoherde Adell från Söderköping sakkunnigt och intressant tala om »Koralsångens ABC».

Onsdagens program upptog fortsatta övningar i kyrkosång. Vidare ett samtal om »Erfarenheter av den

nya koralboken». Diskussionen inleddes av Komm. Hultman från Ramkvilla och Kantor Bjärbo från Sandse-ryd. Särskilt den senare synade vår nya koralbok i sömmarna och framhöll dess förtjänster och fel på ett så övertygande och om stor sakkunskap vittnande sätt.

Andre inledaren formade sitt anförande till en kort översyn över koralboken, varvid såväl förtjänster som brister berördes.

Såsom en förtjänst framhölls först 4-delsnoteringen såsom mera lättläst på våra ofta skumma orgelläktare. Dessutom hade det gamla halvnotsystemet räckt ett finger åt församlingssångens fiende nr 1: det släpiga orgelspelet.

Tal. betygade så sin glädje över att i koralboken återfinna det mesta och värdefullaste av vår gamla, klassiska koralskatt. De uteslutningar, som gjorts, hade väl oftast haft fog för sig, men beträffande ett par av dem ville han reservera sig. Det gällde först den v. Rosénska melodien till »Att dig, o Gud, mitt offer bära», som ersatts med en dansk mel. av Rung. Vidare hade den lydiska koralen till »Lova Herren Gud, min själ» (29 a i 1921 års koralbok) bort få stå kvar, åtminstone som en intressant relik. Utmönstringen av den s. k. »Integer vitae»-melodien betecknades däremot såsom en synnerligen tacknämlig åtgärd.

I fortsättningen kom tal. in på det värdefulla tillskott av *äldre* koraler, som tillförts koralboken, och nämnde som ex.: 115 »Om Kristus döljes nu för dig», 129 »Helige Ande, låt nu ske», 151 »O Herre Gud, vi bedja dig», 209 »Gud är här tillstädes» och 266 »Två väldiga strida om människans själ», av vilka de flesta förekommit i tidigare koralböcker före 1921.

I rytmiskt och harmoniskt avseende hade åtskilliga förändringar vidtagits i de gamla koralerna. Flertalet punkteringar hade slopats, vilket betecknades som en förtjänst, och några melodier hade erhållit en utjämnad rytmisk form, alltså en återgång till Haeffner, som säkerligen skulle öka dessa koralers användbarhet. Detsamma kunde sägas om nr 42, fast här hade förändringen skett i motsatt riktning: från 4-takt till 3-takt. Vad harmoniseringen beträffar kunde man först med tillfredsställelse notera, att den hävdvunna sättningen not mot not bibehållits. Än så länge kunde vi nämligen inte anses mogna för någon mera genomgripande reform härutinnan. Kyrkotonarternas riktigare behandling erkändes tacksamt. För övrigt hade en mängd smärre förändringar i harmoniseringen företagits, utan att man dock kunde spåra någon speciell tendens däri. Av dessa förändringar kunde emellertid endast ett mycket ringa antal anses innebära förbättringar.

Koralkommitténs tilltag att sänka ett stort antal koralers tonhöjd, i många fall ett helt steg, stämplades såsom obegripligt och i högsta grad omotiverat. Tal. uppmanade sina kolleger att efter prövning i varje särskilt fall verkställa korrigering av tonhöjden.

Många psalmer hade anvisats andra melodier än tidigare, och i regel borde nog organisten lojalt följa koralbokens melodihänvisningar, även om intet juridiskt hinder skulle föreligga för ett annat val, givetvis inom koralbokens ram. Om alltså en viss frihet i detta stycke funnes, så måste den tillämpas med smak och ansvarskänsla. Ett avskräckande exempel anfördes från en radierad juldagstjänst, då psalmen »Världens

Frälsare kom här» sjöngs till mel. nr 14. Och detta från en av vår sydliga landsändas förnämligaste katedraler!

De s. k. väckelsesångerna med tillhörande melodier ville tal. icke tillerkänna någon hemortsrätt i kyrkans officiella psalm- resp. koralbok, ehuru han sade sig hysa den djupaste vördnad för den fromhet, som besjålat deras upphovsmän. Skälen för denna ståndpunkt trodde han vara så välgrundade och välbekanta, att ett upprepanande av dem skulle vara onödigt.

De nykomponerade melodierna behandlades endast i förbigående. Det konstaterades, att mer än halva antalet härstammade från kommitterade själva, vilkas produktionskapacitet sålunda varit högst aktningvärd, åtminstone kvantitativt sett. F. ö. ville tal. ställa slutdomen på framtiden. Några av de nya melodierna trodde han dock besitta tillräcklig inneboende livskraft för att en gång bli införlivade med vårt klassiska koralbestånd, och som ex. nämndes Wikanders »En dalande dag», Berglunds »En dunkel örtagård jag vet» samt Auléns »O Kriste, du föddes av kvinna».

Koralbokens sista avdelning, huvudsakligen avsedd för liturgiskt bruk, kunde med rätta anses som ett av bokens glädjeämnen. I detta sammanhang riktades några tacksamhetens ord till kyrkoherdarna Adell och Peters. Utan deras mångåriga forsknings- och upplysningsarbete hade denna avdelning i nu befintligt skick varit otänkbar.

Tal. slutade sitt anförande med ungefär följande ord: Fädernas arv — från den helige Ambrosius dagar och fram genom seklerna — ha vi fått behålla, och en del av detta arv möter oss i vår nya koralbok t. o. m.

i förnyad och förädlad gestalt. Nu tillkommer det oss, vi må vara präster, kantorer, lärare eller ungdomsledare, att väl förvalta detta dyrbara arv. Det gäller ingenting mindre än att göra det till våra församlingars levande egendom. Men det gäller även att lära vårt folk, framför allt de unga, att sälla agnarna från vetet, och att inte kritiklöst anamma första bästa utbud på den kyrkomusikaliska börsen, därför att det »kliar i öronen». Detta är ett arbete på lång sikt, en sådd, vars skörd vi förmodligen ej själva få vara med om att inbärga. Men en dag — om några decennier, eller kanske först om ett helt sekel — då våra barnbarn eller barnbarns barn hålla en ny koralbok i sina händer, då skall det vara uppenbarhet, hur vi ryktat vårt värv. Må vi därför gå till detta värv med en stark känsla av ansvar: först och främst inför Kyrkans Herre, och sedan inför de slakten, som en gång skola taga arv efter oss.

Klockan 11 på torsdagen samlades kursdeltagarna till högmässa med nattvardsgång i domkyrkan med skriftetal av Domkyrkokomm. Samuelsson och predikan av Prosten Blomstrand från Sävsjö. Högmässan avslutades med Bachs grandiosa »Trefaldighetsfuga» i Ess. Efter gudstjänstens slut demonstrerade domkyrkokören under ledning av Domkyrkokantor Lundin några nya koralmotetter. På e. m. samma dag höll Kyrkoh. Adell sitt sista föredrag: »Reformationstidens koral» och uppehöll sig mycket vid Burckhardt Waldis och dennes insatser för den lutherska kyrkans församlingssång.

Varje koraldag började klockan 9 med Matutin i domkyrkan. På midnatten hölls Tidebön och avslutades dagen med Completorium. Inte minst under dessa andaktsfyllda stunder

tingo deltagarna rika tillfällen att höra kyrkans nya, förnämliga orgel i ett antal orgelkoraler av olika klassiker. Musikdirektör Arner var dessutom älskvärd nog att en kväll grundligt demonstrera det sköna instrumentet för en andäktigt lyssnande skara.

Vi deltagare minnas koraldagarna med glädje. De gav oss tillfälle att fördjupa våra kunskaper i god kyrkosång, lyssna till mångsekelgammal, mærgfyllt orgelmusik och utgjorde en kort tids avkoppling från allt det onda, som just nu uppfyller världen.

Tidegärdsdagar i Fröslunda.

Just under den tid, då de uppländska sädesfälten som mest buro vittnesbörd om en riklig skörd, samlades några präster och lekmän till kyrkodagar för tidebön i Fröslunda lilla församling mellan Upsala och Enköping. Det torde väl vara första gången i Sveriges historia, som dylika dagar ägt rum i denna trakt. Men för oss, som fingo vara med där, ser det nog ut som om detta inte skett jämväl för sista gången. I stilla avskildhet, i hägnet av en idylliskt skön bygd, fingo vi nämligen uppleva den mest underbara samling kring Ordet, Bönen och Sakramenten. Dagarna började fred. 4 sept. på kvällen med föredrag om Tidegården, hållet av kyrkoadj. teol. lic. E. Palmer, Stockholm. Därefter bads completoriet.

Lördagen inleddes med Laudes. Därefter stilla mässa. På förmiddagen förekom även övningar samt samtal. I samband med vespern höll pastor

Sven Björk från Upsala ett intressant föredrag om »Nådens medel». Vid completoriet predikade t. f. kyrkoherden i Weckholm, Erik Alldahl över ämnet: »Att tråda fram».

Matutin och Laudes inledde söndagen. Högmässan, som var talrikt besökt, förrättades av kyrkoadjunkt Lindhagen, Danderyd. Densamme höll även dagens föredrag, betitlat »Andaktslivet». Auditoriet utgjordes vid detta tillfälle av övervägande ungdom. Denna söndag var nämligen kontraktssöndag för Lagunda och Ragunda kontrakt. I samband med denna predikade kontraktsposten Wirfelt, Järlåsa, vid söndagens vesper.

Dagarna avslutades med laudes och stilla mässa på måndagsmorgonen, och efter sexten skiljdes deltagarna var och en åt sitt håll.

Vi tacka Gud för vad Han givit genom dessa dagar, och vi se — som sagt — med förväntan fram emot flera sådana. *Ingemar Kjlström.*

Recensioner.

Olle Nystedt: När dagen börjar. Ett ord för var dag i kyrkoåret efter evangeliebokens texter. Diakonistyrelsen. Uppsala 1941. 502 sidor.

»— og tilsidst kunde vi faae saamange Andagtsbøger, at der sled ingen plads bliver mere til Andagten.» Så uttryckte redan på 1860-talet prosten i Nøddebo en farhåga för överflödet